

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده‌ی روانشناسی و علوم تربیتی

پایان‌نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد

رشته روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی

عنوان:

بررسی رابطه ویژگیهای شخصیتی والدین با اختلالات رفتاری درون نمود و برون نمود در

دانش آموزان مقطع ابتدایی سال ۸۸-۸۹

استاد راهنما:

خانم دکتر پزشک

استاد مشاور:

خانم دکتر هاشمی

استاد داور:

خانم دکتر علیائی زند

دانشجو:

مهری آخانی

تقدیم به:

مهر آسمانی پدرم و عشق جاودانی مادرم

**به تعداد تمام ستارگان آسمان بی انتها بر دستان پر مهرتان بوسه می‌زنم به پاس سالها چشم انتظاری
برای بالندگی ام**

و

تقدیم به تمامی کودکان ایران زمین

سپاس و قدردانی

سپاسگزارم پروردگارم را برای هر آنچه بر من ارزانی داشت. مرا بر نعمات بی‌کرانش شکری است. خداوندا سپاس مرا پذیرا باش. از درگاه لطفت خواستارم بر اندیشه ام پاکی، بر بازوانم توان، بر قلبم ایمان و بر راهم استواری بخشی. بر خود لازم می‌دانم که از استاد ارجمندم خانم دکتر پزشک که مسئولیت راهنمایی این پایان‌نامه را بر عهده گرفته و همچنین از استاد عزیزم خانم دکتر هاشمی که در انجام این پژوهش از تجربیات و رهنمودهای ایشان استفاده نمودم تشکر و قدردانی نمایم و از خداوند بزرگ برایشان سلامتی و موفقیت در تمام عرصه‌های زندگی را آرزومندم.

از استاد ارجمند خانم دکتر علیائی زند که داوری این پژوهش را بر عهده داشتند به خاطر صرف وقت و دقت نظری که مبذول داشتند و با رهنمودهای ارزشمندشان بر غنای این پژوهش افزودند تشکر و قدردانی می‌کنم.

از مسئولین محترم آموزش و پرورش شهرستان اراک، مدیران، معلمان شهرستان اراک و دوستان صمیمی و صبورم و تمامی کسانی که در این پژوهش من را یاری نمودند تشکر و قدردانی می‌کنم. همچنین از صبر، تحمل و زحمات مضاعف خانواده ام به خصوص (پدرم) در امر پایان‌نامه صمیمانه سپاسگزارم.

چکیده:

در این پژوهش با هدف بررسی رابطه ویژگیهای شخصیتی والدین با اختلالات رفتاری کودکان، ۷۵ دانش‌آموز دارای اختلالات رفتاری، شامل ۳۸ دانش‌آموز درون‌نمود و ۳۷ دانش‌آموز برون‌نمود ۱۱-۷ ساله با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. پرسشنامه فهرست رفتاری کودکان (آخنباخ) فرم معلم برای شناسایی اختلالات درون‌نمود و برون‌نمود در دانش‌آموزان و پرسشنامه نئو برای بررسی ویژگیهای شخصیتی والدین در اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ اجرا شد. پس از گردآوری داده‌ها و پردازش آنها با استفاده از روشهای آماری (تحلیل تشخیصی)، نتایج نشان داد که بین ویژگیهای شخصیتی والدین و اختلالات رفتاری کودکان تفاوت معنی‌داری وجود ندارد و ویژگیهای شخصیتی والدین فقط ۶۷٪ قدرت پیش‌بینی اختلالات رفتاری را در کودکان دارا می‌باشند.

کلید واژه‌ها:

شخصیت والدین، اختلالات رفتاری، اختلال درون‌نمود، اختلال برون‌نمود

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات تحقیق

۲-۱۴

مقدمه	۲
بیان مسئله	۴
اهمیت و ضرورت پژوهش	۶
اهداف پژوهش	۸
فرضیه های پژوهش	۸
تعاریف مفاهیم و واژگان اختصاصی پژوهش	۹

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱۲-۳۳

مقدمه	۱۲
اختلالات هیجانی و رفتاری	۱۴
علل اختلالات هیجانی و رفتاری	۱۶
دیدگاه زیستی	۱۶
نارساییهای شناختی	۱۶
عوامل مدرسه	۱۷
گروه همسالان	۱۶
عوامل اجتماعی و فرهنگی	۱۸
عوامل خانوادگی	۱۸
نقش مادر	۲۱
نقش پدر	۲۳
شخصیت والدین	۲۵
رابطه ویژگیهای شخصیتی والدین با اختلالات رفتاری کودکان	۲۶
عصیت	۲۶
برون گرایی	۲۹

توافق ۳۰

وجدانی بودن ۳۱

باز بودن برای تجربه های تازه ۳۳

فصل سوم (روش شناسی تحقیق) ۳۶-۴۲

مقدمه ۳۶

روش تحقیق ۳۶

جامعه آماری ۳۶

گروه نمونه و شیوه گزینش ۳۷

ابزار گردآوری داده ها ۳۷

روش گردآوری داده ها ۴۲

روش تجزیه تحلیل داده ها ۴۲

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق ۴۴-۶۲

مقدمه ۴۴

توصیف داده ها ۴۴

آمار استنباطی ۴۷

فصل پنجم (بحث و نتیجه گیری) ۶۴-۷۰

مقدمه ۶۴

فرضیه اول ۶۴

فرضیه دوم ۶۴

فرضیه سوم ۶۶

محدودیت های تحقیق ۶۹

پیشنهادات ۷۰

- جدول (۱-۴) توزیع فراوانی و درصد نمونه به تفکیک جنسیت..... ۴۴
- جدول (۲-۴) توزیع فراوانی و درصد نمونه به تفکیک جنسیت و اختلال..... ۴۵
- جدول (۳-۴) شاخص های آماری متغیرهای مستقل به تفکیک اختلال..... ۴۶
- جدول (۴-۴) نتایج مربوط به آزمون برابری میانگین گروهها در تمامی متغیرهای مستقل..... ۴۷
- جدول (۵-۴) نتایج لگاریتم دترمینان برا دو گروه..... ۴۸
- جدول (۶-۴) آزمون ام.باکس برای بررسی کوارینانس جامعه مورد مطالعه..... ۴۹
- جدول (۷-۴) خلاصه ای از نتایج مربوط به تابع های تشخیصی کانونی..... ۴۹
- جدول (۸-۴) جدول مقدار لاندای ویکلز..... ۵۰
- جدول (۹-۴) ضرایب استاندارد شده تابع تشخیصی کانونی..... ۵۱
- جدول (۱۰-۴) ماتریس ساختار میزان همبستگی بین هر متغیر مستقل با تابع تشخیصی..... ۵۲
- جدول (۱۱-۴) ضرایب تابع تشخیصی کانونی غیر استاندارد..... ۵۳
- جدول (۱۲-۴) نتایج خلاصه بندی از موفقیت یا عدم موفقیت تابع تشخیصی..... ۵۴
- جدول (۱۳-۴) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه عصبیت پدر و مادر در اختلال رفتاری برون نمود..... ۵۵
- جدول (۱۴-۴) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه برون گرایی پدر و مادر در اختلال رفتاری برون نمود..... ۵۶
- جدول (۱۵-۴) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه باز بودن پدر و مادر در اختلال رفتاری برون نمود..... ۵۶
- جدول (۱۶-۴) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه توافقی بودن پدر و مادر در اختلال رفتاری برون نمود..... ۵۷
- جدول (۱۷-۴) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه وجدانی بودن پدر و مادر در اختلال رفتاری برون نمود..... ۵۸
- جدول (۱۸-۴) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه عصبیت پدر و مادر در اختلال رفتاری درون نمود..... ۵۹

جدول (۴-۱۹) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه برون گرایی پدر و مادر در اختلال رفتاری درون نمود.....۵۹

جدول (۴-۲۰) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه باز بودن پدر و مادر در اختلال رفتاری درون نمود.....۶۰

جدول (۴-۲۱) نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه توافقی بودن پدر و مادر در اختلال رفتاری درون نمود.....۶۱

جدول (۴-۲۲). نتایج آزمون اوابسته برای مقایسه وجدانی بودن پدر و مادر در اختلال رفتاری درون نمود.....۶۱

پیوست

منابع

A graphic of a scroll with a black outline and rounded corners. The scroll is partially unrolled, with the top and bottom edges curled. The text is centered on the scroll. The background behind the scroll is a light gray grid pattern.

فصل اول

چارچوب پژوهش

مقدمه

یکی از مهمترین عوامل موثر بر رفتار فرد خانواده است. محیط خانواده اولین و بادوام ترین عاملی است که بر رشد شخصیت افراد اثر گذار است. موقعیت اجتماعی خانواده، نحوه روابط اعضاء با یکدیگر، وضع اقتصادی، افکار و عقاید، آداب و رسوم، ایده آلهای و آرزوهای والدین و شخصیت و شیوه های تربیتی آنها در طرز رفتار کودکان نفوذ فراوان دارد. ماهیت و محیط خانوادگی که شامل روابط والدین نسبت به یکدیگر و با کودکان است، می تواند در ایجاد اعتماد و استقلال در کودک و نوجوان تسهیل کننده یا بازدارنده باشد (کوپ،^۱ ۲۰۰۷).

از میان انواع متعدد روابط انسانی موثر در رشد و تکامل کودک، شخصیت مادر اهمیت اساسی دارد و چگونگی نگرش ها و گرایش های مادر نسبت به امر بچه دار شدن، همسر و سایر اعضای خانواده، همچنین نسبت به زندگی اجتماعی، نقش خود به عنوان یک مادر، مهمتر از همه گرایش و نظر او نسبت به فرزند خود و درک نیازهای او به محبت خاص مادری و پذیرش و کنترل کودک بسیار اساسی است، زیرا مستقیماً روی کودک اثر می گذارد و غالباً در طول حیات با او همراه است (شعاری نژاد، ۱۳۸۶).

پدران نیز یک نقش حیاتی در بارداری و تولد کودک بازی می کنند. درگیریهای پدرانه یک اثر مثبت روی حالات هیجانی و روانی کودک، آمادگی تحصیلی، افزایش توانایی اجتماعی شدن و ایجاد روابط خوب با دیگران دارند (بریف،^۲ ۲۰۱۰). در مقایسه با مادران که بیشتر درگیر نقشهای منفعل و سرپرستی روزمره مانند غذا دادن و تمیز کردن هستند، پدران بیشتر در انگیزش اجتماعی و فعالیتهای پرتحرک مانند بازی و کمک به انجام تکالیف درگیر هستند (جاین^۳، بلسکی^۴، کرنیک^۵، ۱۹۹۶؛ ینگ^۶ و همکاران، ۲۰۰۱). با توجه به تحقیقات اندک

^۱ -Kopp

^۲ -Brief

^۳ -Jain

^۴ -Belsky

^۵ -Crnic

^۶ -Yeung

در مورد نقش پدر در رشد کودک، تحقیقات طولی در آمریکا پیشنهاد می کنند که علیرغم زمان کمتری که پدران نسبت به مادران با کودکان خود می گذرانند، درگیری و روابط عاطفی پدران نسبت به درگیری و روابط مادرانه، توانایی کودک را بیشتر تقویت کرده و کودک را در مقابل فشار های روانی در طول نوجوانی و بزرگسالی حفظ می کند (بوگل^۱ و فارز،^۲ ۲۰۰۸).

ویژگی های شخصیتی والدین به صورت مستقیم، از طریق انتقال ژنی و الگو گیری از رفتار والدین و به صورت غیر مستقیم از طریق ارتباط متقابل والدین و کودک، با مشکلات رفتاری کودکان مرتبط است (پرینزی، آنقنا^۳ و هلینکس،^۴ ۲۰۰۵). تحقیقات متعدد، ارتباط ویژگیهای شخصیتی والدین و بیماری ها و مشکلات رفتاری کودک را نشان می دهد. پرینزی و همکاران (۲۰۰۴) به نقل از الیور،^۵ رایت گورین^۶، کافمن^۷ (۲۰۰۹) به نوعی رابطه منفی بین ثبات هیجانی مادر و مشکلات برون نمود در بیش از پانصد کودک بلژیکی دوره ابتدایی پی بردند. مطالعات همچنین ثابت کرده است که اختلالات اضطرابی والدین با اضطراب و بازداری در کودکان مرتبط است (بایر،^۸ ساسون^۹ و همفیل^{۱۰} ۲۰۰۶). شاو و اسکات^{۱۱} (۱۹۹۱) دریافتند که والدینی که خیلی محدود کننده و منزوی هستند، در بزهکاری کودکان خود نقش دارند.

مطابق با یک دید گاه کلی پرینزی و همکاران (۲۰۰۰) بیان کردند که صمیمیت پایین والدینی و استفاده زیاد از تنبیه باعث بروز بیش فعالی، اختلال سلوک و اختلال افسردگی در کودکان می شود. مطالعات دیگر

---

^۱ -Bogels
^۲ -Phares
^۳ -Prinzie
^۴ - Onghena
^۵ - Helinckx
^۶ - Oliver
^۷ -Wright Guerrin
^۸ - Coffman
^۹ -Bayer
^{۱۰} -Sanson
^{۱۱} -Hemphill
^{۱۲} Shaw&Scott

همچنین نقش ویژه پدران را در خود کشی و افسردگی کودک نشان می دهند (به نقل از پاتریک^۱، هیون^۲، نیو باری^۳ و مک^۴ ۲۰۰۳). پوزنسکی^۵، کرانبال^۶، زرال^۷ (۱۹۷۶) به نقل از بوگل و فارز (۲۰۰۸) دریافتند که طرد کودک توسط پدر و بی توجهی پدران بیشتر از عوامل مادرانه با خود کشی کودک در رابطه است.

با توجه به نقش رابطه والدین با کودک در رشد و تحول او، هدف این پژوهش بررسی رابطه اختلالات درون نمود از قبیل اضطراب، افسردگی، کناره گیری، شکایات جسمانی و برون نمود مانند، بیش فعالی، پرخاشگری، نافرمانی در کودکان با ویژگیهای شخصیتی والدین است.

بیان مسئله

اختلالات دوران کودکی، نوجوانی، بزرگسالی را می توان به دو گروه بزرگ ولی همپوش تقسیم کرد: اختلالات درون نمود و برون نمود. اختلالات درون نمود بیشتر متوجه خود فرد است تا دیگران. گوشه گیری، افسردگی، خجالتی بودن و هراسها نمونه هایی از رفتارهای درون نمود هستند. کودکان یا نوجوانانی که اختلال های برون نمود نشان می دهند بیشتر رفتارهایی را نشان می دهند، که این رفتارها متوجه دیگران است این رفتارها بیشتر شامل رفتارهای پرخاشگری، نافرمانی، سرکشی، رفتار آزارشی و خطرناک است (هاردمن^۸، درو^۹ و اگن^{۱۰}، ۲۰۰۲ ترجمه علیزاده و همکاران، ۱۳۸۸).

در تلاش برای مشخص کردن عوامل خطر ساز ممکن برای مشکلات رفتاری کودک، محققان اغلب ویژگی های والدینی را بررسی کرده اند که ثابت شده است که یکی از مهمترین عوامل موثر بر رشد کودک

^۱ -Patric
^۲ - Heaven
^۳ -New bury
^۴ -Mak
^۵ -Pozenanski
^۶ -Krahenbul
^۷ -Zrull
^۸ - Hardman
^۹ -Drew
^{۱۰} -Egan

است (وان آکن،^۱ جانگر^۲، ورهون و^۳ دنکوویک،^۴ ۲۰۱۰). کیفیت تعامل والد - کودک، زمینه ساز اصلی شکل گیری احساس ایمنی در کودک است که پیامد های گوناگونی برای او در پی دارد و بسیاری از مشکلات روان شناختی کودک، ریشه در این تعامل دارند (علیزاده، ۱۳۸۰).

عوامل زیادی تفاوت های خاص را در رفتار والدین منجر می شود. بر اساس تعدادی از نظریه ها، شخصیت والدین نقش اصلی را به خود اختصاص داده است. به دلیل اینکه شخصیت والدین هم با شیوه هایی که پدر و مادر نقش والدینی خود را ایفا می کنند و هم با کیفیت روابط نزدیک پدر و مادر مرتبط است (الیور، رایت گورین و کافمن، ۲۰۰۹). بلسکی^۵ ۱۹۸۴ (به نقل از هور،^۶ اتن و^۷ دوریس،^۸ ۲۰۰۹) یک الگوی نظری، شامل سه عامل تاثیر گذار به منظور بیان عوامل فرزند پروری ارائه کرد است:

۱- ویژگی های فردی کودک ۲- منابع حمایتی و فشار ۳- شخصیت پدر و مادر بلسکی معتقد است که از این عوامل، شخصیت والدین مهمترین عامل تاثیر گذار است. به این دلیل که شخصیت سایر تعیین کننده های فرزند پروری را مانند، ویژگی های فردی کودک، کیفیت ازدواج، عملکرد شغلی و حمایت اجتماعی تحت تاثیر قرار می دهد.

مطالعات کمی رابطه ابعاد شخصیتی والدین را بر اساس الگوی ۵ عاملی شخصیت یعنی عصیت^۹، برون

گرایی^{۱۰}، وجدانی بودن^{۱۱}، توافق^{۱۲} و باز بودن برای تجربه های تازه^{۱۳} با مشکلات رفتاری کودک بررسی کرده-

---

^۱ -Vun Aken--

^۲ -Junger

^۳ -Verhoeven

^۴ -Denkovic

^۵ -belsky

^۶ -Huver

^۷ -Otten

^۸ -Devries

^۹ -Neuroticism

^{۱۰} -Extraversion

^{۱۱} -Conscientiousness

^{۱۲} -Agreeableness

^{۱۳} -Openness

اند(گلد برگ،^۱۲۰۰۳). بررسی ها نشان می دهد که کودکانی که والدین شان بسیار برون گرا و باجدان هستند مشکلات رفتاری کمی نشان می دهند.(پرینزی و همکاران، ۲۰۰۵). در مقابل ویژگی باز بودن برای تجربه های جدید در پدران، با رفتارهای ضد اجتماعی در کودکان ابتدایی رابطه مستقیم دارد. تحقیقات در مورد ویژگی توافق والدینی یافته های متفاوتی را نشان می دهد. نینگ و هینشو^۲(۱۹۹۵) مشاهده کردند که ویژگی توافق در مادران با بیش فعالی در کودکان رابطه منفی دارد. پرینزی و همکاران (۲۰۰۴) پی بردند که توافق مادران با اختلالات برون نمود^۳ در کودکان رابطه مستقیم دارد (به نقل از لیور، رایت گورین و کافمن، ۲۰۰۹).

با توجه به این که شخصیت والدین جزو مهمترین عوامل تبیین کننده رفتارهای والدینی و سبک های فرزندپروری است و با توجه به مطالعات کمی که در رابطه با ویژگی های شخصیتی والدین صورت گرفته است، در پژوهش حاضر، پژوهشگر به دنبال پاسخگویی به این پرسشهاست که:

آیا بین ویژگی های شخصیتی والدین براساس الگوی ۵ عاملی شخصیتی یعنی برون گرایی، توافق، بی ثباتی هیجانی، وجدانی بودن، باز بودن و اختلالات درون نمود^۴ و برون نمود در کودکان رابطه وجود دارد؟

ضرورت و اهمیت موضوع پژوهش

مشکلات سلامت روان در کودکان یکی از مهمترین نگرانی های سلامت عمومی است (هور، اتن و دوریس، ۲۰۰۴). مطالعات شیوع شناسی مشکلات رفتاری و هیجانی کودکان، شیوع مشکلات رفتاری و هیجانی رادر کودکان در حدود ۲۰-۱۴٪ در کشورهای توسعه یافته گزارش کرده اند (یانگ^۵، لی^۶، زانگ^۷، تین^۱ و لیو^۲، ۲۰۰۸).

---

^۱ -Goldberg
^۲ - Nigg&Hinshaw
^۳ -Externalizing
^۴ -internalizing
^۵ -Yang
^۶ -Li
^۷ -Zang

اختلالات درون نمود که شیوع بالایی را در جامعه امروزی دارد، ۱۹-۱۵ درصد کودکان و نوجوانان را تحت تاثیر قرار داده است. در مقایسه با اختلالات- درون نمود اختلالات برون نمود دارای شیوع بالاتری هستند. ارزیابی‌ها نشان داده است که بیش از ۲۰ درصد کودکان دارای اختلالات برون نمود هستند (کریتندن، ۲۰۰۴^۳).

تحقیقات اخیر نشان داده است که اختلالات برون نمود در سالهای ابتدایی زندگی اغلب تداوم می‌یابد. این مطالعات همچنین بیان می‌کند که این نشانه‌ها، نه تنها شدیدتر می‌شوند بلکه در دوران بعدی کودکی و نوجوانی و بزرگسالی خود را به صورت نشانه‌های منفی تری نشان می‌دهند. بر اساس گزارش انجمن علمی روانشناسی آمریکا (۲۰۰۰)، بسیاری از افرادی که اختلال سلوک و رفتارهای ضد اجتماعی را همچنان ادامه می‌دهند، ممکن است در بزرگسالی با عنوان افراد با اختلال شخصیت ضد اجتماعی معرفی شوند. همچنین اختلالات برون نمود با مشکلات دیگر زندگی مانند ترک تحصیل، بزهکاری و دیگر پیامدهای منفی زندگی همراه است. رفتارهای برون نمود علاوه بر خود فرد، افراد دیگر را مانند والدین، خواهران و برادران، همسالان و معلمان و بصورت کلی، جامعه را تحت تاثیر قرار می‌دهد و ماندگاری این نشانگان برای مدت طولانی منجر به ایجاد آسیب‌هایی در جامعه، تحصیل و عملکرد شغلی می‌شود (رادبیل، ۲۰۰۹^۴).

تحقیقات نشان داده است که اختلالات درون نمود نیز (در نیمی از کودکان که این تشخیص در مورد آنها داده شده است)، در طول زمان تداوم می‌یابد. اختلالات رفتاری درون نمود با خطر عملکرد کلاسی ضعیف و مشکلات توجه و تمرکز مرتبط است و همواره این عقیده وجود دارد که مشکلات درون نمود اثر مخرب روی موفقیت تحصیلی بلند مدت کودکان دارد (اسمیت، ۲۰۱۰^۵). هم چنین مشکلات درون نمود بعد از گذشتن از

^۱-Tein

^۲-Liu

^۳-Crittenden

^۴-Radbill

^۵-Smith

یک آستانه معین ممکن به صورت اختلالات برون نمود خود را نشان دهند (میسری^۱ و همکاران، ۲۰۰۶). این اختلال‌های عاطفی معمولاً موجب درماندگی معنی داری برای کودکان و خانواده‌های آنها در نوجوانی می‌گردد (قنبری، سید موسوی و نادعلی، ۱۳۸۸). بنابراین برنامه‌های شناسایی عوامل خطر ساز و پیشگیری از آنها حوزه‌ای است که در بحث سلامت عمومی مورد توجه روز افزون است. و ضرورت این پژوهش‌ها را در حوزه سلامت روان کودکان تبیین می‌کنند.

با توجه به شیوع بالای این اختلال و روند شدت یافتن آن در طول زمان و هزینه‌های سنگین برای فرد، جامعه و خانواده پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی والدین دارای کودکان با اختلالات درون نمود و برون نمود، می‌تواند در مداخلات اولیه برای پیشگیری از مشکلات آینده و خسارت وارده بر فرد و جامعه موثر باشد. هم چنین با شناسایی روابط بین این متغیرها، می‌تواند آموزش‌های لازم در زمینه نقش رابطه متقابل والدین با کودک در رشد اخلاقی و حذف رفتارهای مساله ساز کودک صورت گیرد.

هدف پژوهش

بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی والدین، با اختلالات درون نمود و برون نمود در دانش آموزان مقطع ابتدایی

فرضیه‌های پژوهش

بین ویژگی‌های شخصیتی پدر و مادر و اختلالات درون نمود دانش آموزان رابطه وجود دارد.

بین ویژگی‌های شخصیتی پدر و مادر و اختلالات برون نمود دانش آموزان رابطه وجود دارد.

---

^۱ -Misri

ویژگی های شخصیتی پدر و مادرانش آموزان با اختلالات روانی درون نمود و برون نمود متفاوت است.

تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی پژوهش

اختلالات درون نمود

-**تعریف نظری** مشکلات درون نمود، رفتارهای مشکل سازی هستند که منوط به خود فرد است. این رفتارها شامل مجموعه ای از مشکلات مانند فوبی ها، اختلالات جسمانی شکل، ترسها ورنجها است. در مجموع مشکلات درون نمود شامل، نگرانیها، گوشه گیری، خجالتی بودن، وسواس فکری-عملی، بی خوابی و سردرد می باشد (آخباخ، ۱۹۷۴ به نقل از باربر^۱، آرمی^۲، لون موریس^۳، ۲۰۰۶).

-**تعریف عملیاتی** مقصود از اختلالات درون نمود در این پژوهش نمره ای است که فرد بر اساس نمره برش (بالاتر از ۶۰) در پرسشنامه آخباخ (فرم معلم) کسب خواهد کرد.

اختلالات برون نمود

-**تعریف نظری** مشکلات برون نمود، رفتارهای مشکل سازی هستند که مستلزم تعارض با جهان بیرون است (آخباخ، ۱۹۷۴). نافرمانی، دزدی، دروغگویی، نمونه هایی از مشکلات برون نمود

---

^۱-Barber

^۲-Orme

^۳-Lone Morris

موضوع: بررسی رابطه ویژگیهای شخصیتی والدین با اختلالات درون نمود و برون نمود در دانش آموزان.....

هستند. دیگر مشکلات برون نمود، شامل دعوا، سوء رفتار،^۱ تخریب گری، ناسزاگویی، بد خلقی، نمایشی بودن^۲ و بیش فعالی هستند (آخنباخ ۱۹۷۴) (به نقل از باربر، آرمی، لون موریس، ۲۰۰۶).

-**تعریف عملیاتی** مقصود از اختلالات برون نمود در این پژوهش نمره ای است که فرد بر اساس نمره برش (بالا تر از ۶۰) در پرسشنامه آخنباخ (فرم معلم) کسب خواهد کرد.

دانش آموزان دبستانی

-**تعریف عملیاتی:** مقصود از دانش آموزان دبستانی در این پژوهش دانش آموزان مقطع اول تا پنجم ابتدایی شهرستان اراک است.

ویژگیهای شخصیتی

-**تعریف نظری** بنیادی ترین واحدهای شخصیت هستند که بر پایه ویژگیهای سیستم عصبی مرکزی استوارند. این ویژگیها قواعدی را برای برخورد فرد با محیط پیرامون او تعیین می کنند که از موقعیتی به موقعیت دیگر تغییر چندانی ندارد (آلپورت^۳، ۱۹۶۷ به نقل از حق شناس، ۱۳۸۵).

-**تعریف عملیاتی** مقصود از ویژگیهای شخصیتی در این پژوهش نمره ای است که فرد در پرسشنامه ۵عاملی NEO (فرم ۲۴۰ سوالی) کسب خواهد کرد.

۱-fighting
۲-SHawing-off
۳ -Allport

فصل دوم

پیشینه پژوهش